

MALMÖ HÖGSKOLA

Migrationsforskning med inriktning mot flyktingar

**– En inventering av forskningen
vid Malmö högskola**

Maj 2016

Erica Righard, docent i socialt arbete
Institutionen för socialt arbete (ISA) och Malmö institute for studies of migration,
diversity and welfare (MIM)

Mikael Spång, docent i statsvetenskap
Globala politiska studier (GPS) och Malmö institute for studies of migration,
diversity and welfare (MIM)

Innehållsförteckning

Förord	3
Inledning	4
Forskning om flyktingar och påtvingad migration	5
Tillvägagångssätt	7
Forskning med inriktning mot flyktingar	9
Kultur och samhälle	10
Hälsa och samhälle	16
Lärande och samhälle	20
Odontologiska fakulteten	23
Teknik och samhälle	23
Publikationer registrerade i MUEP	23
MUEP	24
Antal publikationer efter fakultet, publikationstyp och sökord	24
Artiklar	27
Böcker	31
Övriga publikationer	32
Avslutande kommentarer	33
Referenser	35
Bilaga 1	
Bilaga 2	

Förord

Denna inventering av migrationsforskning med inriktning mot flyktingar utgör en del av initiativet *Malmö University for Refugees*. Den har kommit till genom beslut i Malmö högskolas styrelse den 16 december 2015 och har finansierats genom medel från två håll på Malmö högskola: Gemensam förvaltning och Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM). Vi som fått uppdraget att skriva den kommer från Institutionen för socialt arbete och institutionen Globala politiska studier, och är båda forskare på MIM.

Arbetet med denna inventering har inneburit många samtal med forskare tillhörande olika forskningsmiljöer inom Malmö högskola. Att samtala med forskare från olika forskningsmiljöer som utifrån skilda perspektiv och metodologier närmar migrationsfrågor har varit både spännande och lärorikt. Vi vill här rikta ett stort tack till alla de som tagit sig tid att prata med oss om sin forskning. Ett tidigare utkast av denna rapport presenterades under ett seminarium den 21 mars 2016. Vi vill även tacka paneldeltagare och publik vid detta tillfälle för värdefulla kommentarer. Utöver samtal med forskare bygger inventeringen på sökningar i Malmö högskolas elektroniska katalog över publikationer. Vi vill rikta ett varmt tack till Hampus Rabow, bibliometriker på Malmö högskola, för hjälp med dessa sökningar och även för framtagandet av diagram.

Erica Righard och Mikael Spång

Inledning

Uppskattningsvis 60 miljoner människor i världen befinner sig på flykt. Av dessa befinner sig ungefär 40 miljoner på flykt inom sitt land, de är så kallade internflyktingar (*Internally Displaced Persons, IDP:s*), och 20 miljoner befinner sig på flykt utanför sitt hemland (UNHCR 2014). De tre vanligaste ursprungsländerna i denna grupp var år 2014 Syrien (3.9 miljoner), Afghanistan (2.6 miljoner) och Somalia (1.1 miljoner), och de länder som tog emot flest flyktingar samma år var Turkiet (1.6 miljoner), Pakistan (1.5 miljoner) och Libanon (1.2 miljoner) (UNHCR 2014). Samma år var det 562 680 personer som sökte asyl i något av Europeiska Unionens medlemsländer, 74 980 av dessa lämnades in i Sverige. Antalet asylsökande personer i EU:s medlemsländer ökade under 2015. Detta år lämnades det in 1.3 miljoner asylansökningar till EU:s medlemsländer, varav 156 110 i Sverige (Eurostat 2016).

Många av de som kom till Sverige för att söka asyl hade Malmö som första anhalt. I Malmö, liksom i övriga Sverige, svarade man upp mot situationen på många olika sätt. Vid sidan av de insatser som staten och kommunen stod för, fanns omfattande hjälpinsatser från föreningar, sociala nätverk och även enskilda personer. Reaktionerna var emellertid inte endast hjälpande. Runt om i Sverige förekom exempelvis attentat mot flyktingföreläsningar.

På Malmö högskola¹ etablerades initiativet ”Malmö University for Refugees”. Som en del av detta nya initiativ ville man ytterligare stärka upp befintliga forskningsmiljöer inom migrationsområdet med inriktning specifikt mot flyktingar. Beslut fattades om att tillsätta post doc-anställningar inom olika ämnen med inriktning mot flyktingar. Det fattades även beslut om intern medfinansiering av flyktingforskning.² I samband med diskussioner om utlysning av post doc:s väcktes frågan om en inventering av migrationsforskning med inriktning mot flyktingar. Högskolestyrelsen fattade beslut om en sådan inventering i december 2015³. Denna rapport är resultatet av denna inventering.

Inventeringen rör tidigare, pågående och framtida forskning vid Malmö högskola om migrationsforskning med inriktning mot flyktingar. Vi har försökt skaffa oss en bild av den forskning som bedrivs vid Malmö högskola genom sökningar i högskolans kataloger över

---

¹ Migrationsforskning har varit ett profilområde inom Malmö högskola sedan högskolans start år 1998 och sedan år 2007 finns det en högskoleövergripande centrubildning på området: Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM).

² Se t. ex. nyhet på Malmö högskolas hemsida, länk till nyhetsarkivet: [http://www.mah.se/Nyheter/Nyheter-2016/Satsar-pa-flyktingforskning-/](http://www.mah.se/Nyheter/Nyheter-2016/Satsar-pa-flyktingforskning/)

³ Se protokoll från högskolestyrelsens möte den 16 december 2015, länk: http://mah.se/upload/GemensamtVerksamhetsstod/styrelse/Protokoll%202015/E175J600197_20160107091109443-001.pdf

publikationer, *Malmö University Electronic Publishing* (MUEP) och över forskningsprojekt, samt genom samtal med forskare från olika delar av högskolan.

I arbetet med inventeringen har vi haft anledning att fundera över vad det är för forskning vi ska inventera. Vad som är migrationsforskning och när den kan sägas vara inriktad mot flyktingar är inte självklart. Medan vi har haft ett mer öppet förhållningssätt till vad migrationsforskning är, så har vi varit mer brydda över när denna kan sägas vara inriktad mot flyktingar. För oss har dessa frågor tagit sig konkreta uttryck: Vad ska vara med och vad ska uteslutas i inventeringen? Mot denna bakgrund har vi i denna inventering även ägnat en del utrymme åt att diskutera hur flyktingstudier och studier av påtvingad migration kan ringas in: vad kärnan består i och vilka de kontroversiella punkterna i denna avgränsning är.

I det följande kommer först en kort genomgång av vad forskning om flyktingar och påtvingad migration är och hur denna har förändrats över tid. Därefter beskriver vi först hur vi har genomfört inventeringen och sedan presenteras resultaten av denna. Redovisningen av inventeringen är organiserad utifrån forskning och publikationer. Delen om forskning bygger på Malmö högskolas katalog över forskningsprojekt och samtal med forskare, och presentationen är organiserad fakultetsvis. Redovisningen av publikationer består av en kvantitativ presentation av sökträffarna i högskolans katalog över publikationer, MUEP, och sedan en diskussion kring dessa som är organiserad utifrån publikationstyp. Rapporten avslutas med en diskussion av resultaten.

Forskning om flyktingar och påtvingad migration

Intresset för studier av flykt och flyktingar tenderar att öka när dessa frågor hamnar högt på den politiska agendan (t ex. Black 2001), och det är väl även så vi bör förstå det just nu ökade intresset för dessa frågor i forskarvärlden. Vi kan se ett växande intresse för flyktingfrågor på konferenser och universitet och även hos forskningsfinansiärer runt om i Europa – Malmö högskola inräknat – liksom i andra delar i av världen. Även den nyligen utkomna *The Oxford Handbook of Refugee & Forced Migration Studies* (under redaktion av Fiddan-Qasmiyeh, Loescher & Sigona 2014) kan ses som ett uttryck för detta. I det följande redogör vi kort för några centrala frågeställningar som präglat utvecklingen av studiet av flyktingar. Vi tar fasta på hur utvecklingen beskrivs och kritiserar inom disciplinen själv, det vill säga av några av de forskare som är centrala inom fältet. Genomgången gör inte anspråk på att vara fullständig eller

heltäckande, utan har som främsta syfte att visa på några av de huvudsakliga frågorna i denna diskussion.

Flyktingstudier (*Refugee Studies*) institutionaliserades som ett eget forskningsområde inom universiteten under 1980-talet. Bland de första centren kan etableringen av *Centre for Refugee Studies* vid York University i Kanada år 1981 och *Refugee Studies Centre* vid University of Oxford i Storbritannien år 1983 nämnas. Konsolideringen av flyktingstudier som eget forskningsområde kan också ses i framväxten av vetenskapliga tidskrifter som *Refugee Survey Quarterly* (1983), *Journal of Refugee Studies* (1988) och många fler under 1980-talet (Black 2001, s. 60). Studiet av flyktingar går emellertid längre tillbaka i tiden, nämligen till tiden för första och andra världskriget. Den flyktingsituation som uppstod i Europa i samband med de två världskrigen gjorde att det fanns ett behov av att studera hur stater och internationella organisationer skulle göra för att hantera och lösa vad man kallade flyktingproblemet i Europa. Denna utgångspunkt för studierna medförde att de hade hög policyrelevans och var designade för att ta fram tillämpbar kunskap. Till detta hör även att kategorin 'flykting' var mer eller mindre självklar; flykting var den som definierades som det enligt internationella konventioner och nationella policydokument och lagar. FN:s flyktingkonvention intar här en helt central plats (se t ex. Black 2001, Skran & Daughtry 2007, Chimni 2009, Elie 2014). Detta kom att vara den dominerande ordningen inom studier om flyktingar fram till slutet av 1980-talet. Det att flyktingstudier konsolideras som ett studieområde under 1980-talet kan bäst förstås mot bakgrund av den förändrande dynamiken i flyktingmigrationen som uppstod vid kalla krigets slut; det fanns ett behov att hantera den ökande flyktingmigrationen från det 'globala syd' till det 'globala nord' (Chimni 1998). Exempelvis var etableringen av *Centre for Refugee Studies* vid York University i Toronto ett direkt svar på praktiska kunskapsbehov som uppstod i samband med Kanadas mottagande av vietnamesiska flyktingar (Black 2001, s. 61).

Studier av påtvingad migration (*Forced Migration Studies*) uppstod under 1990-talet och då mycket som en kritik av vad man menade var en alltför snäv inramning av vem som är en 'flykting' och därmed även av området flyktingstudier som sådant (se t ex. Black 2001, Skran & Daughtry 2007, Chimni 2009, Elie 2014). Kritiken är omfattande och pekar bland annat på det orimliga i att människor som under sin påtvingade migration tagit sig över en statsgräns räknas som flykting och i behov av internationellt skydd, medan de som är kvar på andra sidan av gränsen inte beaktas. På engelska började man använda begreppet *Internally Displaced Persons* (IDP:s), på svenska internflyktingar. Det finns även en kritik av flyktingkategorin som tar avstamp i socialkonstruktivism.. Kritiken pekar här på, och dekonstruerar, generaliserade

bilder av migration som något oönskat och onaturligt, och flyktingen som en person som är uppdragen med rötterna (*uprooted*) och därmed avvikande (se t ex. Malkki 1995). Området har utvidgats på senare år och exempelvis inkluderas nu även deportation och påtvingad bofasthet (*forced immobility/sedentarism*) i diskussionen. Studier av deportation sätter fokus på hur det att stater tvingar människor ut ur landet är en slags påtvingad migration (t ex. Gibney 2013). Påtvingad bofasthet handlar om personer som aldrig migrerat själva, men som kanske är födda och uppvuxna i flyktingläger utan lagliga vägar att ta sig därifrån (Fiddian-Qasmiyeh m fl. 2014).

En helt central och alltjämt levande fråga inom studier om flyktingar och påtvingad migration är utifrån vems perspektiv forskningen bedrivs. En dimension i denna diskussion handlar om i vilken grad forskningen ska vara policyrelevant och utgå från de kategorier som policy och regelverk utgår från, och i vilken grad den ska vara oberoende av dessa och istället utveckla egna kategorier (t ex. Black 2001). En annan dimension i denna diskussion lyfter fram det territoriella perspektivet. Denna kritik pekar på att studier om flyktingar uppstod för att hantera och lösa flyktingproblem i det mottagande 'globala nord' och argumenterar för att perspektiv från och behov i det 'globala syd' behöver ges utrymme i forskningen. Det handlar bland annat om att koppla flyktingmigration från det 'globala syd' till det 'globala nord' till frågor om global ojämlikhet och utveckling och om att studera konsekvenser av gränskontroll och annan flyktingpolitik från ett kritiskt syd-perspektiv (och inte bara ett nord-perspektiv) (Chimni 1998). Denna kritik har, inte minst mot bakgrund av hur gränskontrollen utvecklas både i närområdet och vid EU:s yttre gränser, hög aktualitet idag.

Tillvägagångssätt

Denna inventering bygger på sökningar av publikationer som är registrerade i MUEP, en genomgång av projekt registrerade i Malmö högskolas katalog över forskningsprojekt och samtal med forskare från olika delar av högskolan.

MUEP är Malmö högskolas elektroniska katalog för publikationer. Katalogen skapades samtidigt som högskolan och vi har sökt för perioden från år 1998 och framåt. Det bör dock tilläggas att registreringen av publikationer i MUEP i början skedde sporadiskt, och det är först på senare år som dessa är obligatoriska och kontrolleras. Antalet registrerade publikationer per år motsvarar därför också antalet faktiska publikationer bättre på senare år. Det är huvudsakligen publikationer under forskarens anställningstid vid Malmö högskola som finns

med i katalogen. Detta innebär att den säger mer om vad för forskning som har gjorts (och görs) på Malmö högskola, än vad forskarna publicerat. En del forskare har en ansenlig lista med publikationer från tiden innan de anställdes Malmö högskola, och om katalogen hade omfattat Malmö högskolas forskares samtliga publikationer, så hade sökresultaten blivit mer omfattande.

I MUEP kan man göra sökningar på sökord inom olika fält (författare, titel, abstrakt, fulltext, etc.). Vi gjort sökningar på tjugofem sökord, de flesta med en asterix på slutet för få med sökorden med olika ändelser (t ex. både singularis och pluralis). Vi redovisar sökresultaten först i en tabell efter sökord och publikationstyp och sedan i en sammanfattande diskussion om huvuddragen i Malmö högskolas publikationer inom detta område.

Arbetet med att skapa en katalog över forskningsprojekt inleddes 2007 och det tog några år innan denna var etablerad på alla fakulteter. Katalogen bygger på att forskaren själv ser till att projektet registreras. Det finns stor anledning att anta, och samtalen med forskaren visar även detta, att det på Malmö högskola finns fler forskningsprojekt än som är registrerade i projektkatalogen. Vi kan inte uttala oss om i vilket grad det är så, men diskrepansen framstår som avsevärd. Projekten beskrivs som regel så som de är formulerade i forskningsansökan, inte så som de faktiskt genomförts och det finns som regel inte några resultat redovisade i projektkatalogen. Den består i princip av en lång lista av projekt, listade i alfabetisk ordning efter projektets titel. Man kan ta fram en lista över pågående projekt en med både pågående och avslutade projekt. Det finns inga sökfunktioner. Istället för sökningar har vi därför helt enkelt bläddrat oss igenom samtliga projekt, både pågående och avslutade. En del av de projekt som vi redovisar har varit enkla att identifiera utifrån vad som framgår av informationen i katalogen över forskningsprojekt. Andra har vi lagt till efter samtal med forskare då dessa gett en bättre förståelse för projektens innehåll och resultat.

När vi inledde inventeringsarbetet med att göra sökningar efter publikationer och forskningsprojekt, så kunde vi snabbt konstatera att detta gav en knapphändig bild av den forskning inom flyktingområdet som faktiskt finns vid Malmö högskola. Utöver olika praktiska skäl till detta såsom att samtliga publikationer och projekt inte är inlagda databaserna finns det disciplinära skillnader gällande metodologi, teori, begrepp och språk som försvårar enkla sökningar på sökord. Vi har därför även samtalat med forskare på högskolan.

En del forskare har vi kontaktat direkt och en del har vi blivit hänvisade till efter kontakt med forskningskoordinator och/eller forskarkollegor. Vi har eftersträvat att samtala med forskare från högskolans olika fakulteter, institutioner och miljöer. Samtliga femtioen personer som vi

har samtalat med finns redovisade i bilaga 1. När vi beslutade att vi skulle samtala med forskare insåg vi inte hur många vi skulle komma att prata med. Vi vill understryka att listan inte alls ska betraktas som en lista över ”flyktingforskare” på Malmö högskola. En del av dem vi har samtalat med har flyktingar som ett marginellt fokus i sin forskning. Samtidigt finns det forskare på högskolan som har eller har haft flyktingar som ett centralt fokus men som vi inte lyckats prata med.

I samtalen har vi velat fånga upp tidigare, pågående och framtida forskning. I det senare avseendet har vi berört inlämnade ansökningar och tankar kring forskningsprojekt men också forskares synpunkter på vad som borde beforskas och vilka slags frågor som man anser det betydelsefullt att högskolan beaktade i forskningssatsningar. Andra frågor som berörts handlar om organisering av forskning på högskolan.

Forskning med inriktning mot flyktingar

I denna del redogörs för migrationsforskning med inriktning på flyktingar som bedrivs på högskolan. Utgångspunkten för beskrivningen är forskningsprojekt beskrivna i högskolans projektkatalog och samtal med forskare vid högskolan. De projekt som finns i projektkatalogen finns angivna i parantes med projektnamn och projekttid (se även bilaga 2), men många av de projekt som nämnts i samtalen finns inte med i katalogen. Presentationen omfattar tidigare, pågående och också framtida forskning. Med framtida forskning avses både inlämnade och planerade forskningsansökningar men också tankar och idéer kring forskning som man anser som särskilt intressant eller väsentlig. Presentationen sker fakultetsvis.

Bland de projekt som redogörs för finns både sådana som omfattar en grupp av forskare och enskilda projekt. Några av projekten är korta, 1–2 år, medan flera av dem löper över en längre tid, 3–4 år. Flera av projekteten är finansierade av nationella forskningsfinansiärer som exempelvis Formas, Forte, Riksbankens Jubileumsfond och Vetenskapsrådet. En del är finansierade genom medel från forskningssamarbete som Norface och Nordforsk, medan andra är finansierade inom ramen för olika EU-stöd, såsom exempelvis europeiska flyktingfonden, europeiska socialfonden, europeiska återvändandefonden, och EU:s sjätte och sjunde ramprogram samt Horizon 2020. Några av projekten har finansierats av interna institutions- och fakultetsmedel och av högskolan i samarbete med Malmö stad och Region Skåne inom ramen för forskningsprogrammet Migrationens utmaningar. Ett fåtal projekt har finansierats via mindre forskningsstiftelser.

Den forskning som kan beskrivas som migrationsforskning med inriktning på flyktingar är ojämnt fördelat mellan högskolans fem fakulteter. På fakulteten Kultur och samhälle finns en omfattande forskningsaktivitet inom området, och på fakulteten Teknik och samhälle har vi inte hittat något och på Odontologiska fakulteten är den begränsad, i varje fall så långt vi kunnat utröna.

Kultur och samhälle

Den mesta av Malmö högskolas forskning inom flyktingområdet finns på fakulteten Kultur och samhälle (KS). På fakulteten bedrivs forskning inom detta fält framförallt på institutionerna Globala politiska studier (GPS), Kultur, konst och kommunikation (K3) och Urbana studier (US). Viss forskning finns också vid institutionen för Språkstudier (SPS). Forskning som bedrivs vid Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM) beskrivs också här, även om det är en högskoleövergripande centumbildning.⁴ En del migrationsforskning med inriktning mot flyktingar finns även på fakultetens forskningsplattform MEDEA. Vid fakulteten bedrivs forskarutbildning där doktorander arbetar med migrationsrelaterade frågor, dels inom Nya medier, offentligheter och gestaltungsformer (NMOG), dels inom Migration, urbanisation and societal change (MUSA). Innan MUSA etablerades fanns ett forskarutbildningssamarbete med Linköpings universitet där doktorander var antagna till området Ethnic and Migration Studies (innan år 2008 hette det Tema Etnicitet).

Bland **tidigare forskning** märks bland annat studier om vidarebosättning, återvändande migration, papperslöshet, invandringspolitik, asyl, internationella studenter, transmigration och migrationskontroll. Det finns flera projekt som rör integration, bland annat om flyktingars arbetsmarknadsintegration, valdeltagande, lokala integrationsprogram, boendesegregation och liknande.

En hel del forskning inom dessa områden har bedrivits av fakultetens forskare innan de påbörjade sin anställning vid Malmö högskola. Det gäller till exempel avhandlingar men också forskningsprojekt genomförda vid andra lärosäten. Som exempel kan nämnas forskning om flyktingpolitik och invandringspolitik, integrationsfrågor och forskning om politisering av migration, om föreställningar om invandrare i lokalsamhällen, hur dessa föreställningar

---

⁴ Knutet till MIM är medel till en gästprofessur till Willy Brandts minne, en forskningsassistent och en doktorand. Medlen donerades av Malmö stad 1998. Se: <http://www.mah.se/english/research/Centers/Malmo-Institute-for-Studies-of-Migration-Diversity-and-Welfare/About-MIM/Guest-Professorship-in-Memory-of-Willy-Brandt/>

kommuniceras och vilka konsekvenser de har.⁵ Även om detta inte är forskning som gjorts vid Malmö högskola är den naturligtvis väsentligt för den kompetens kring migrationsforskning som finns vid fakulteten.

Vid fakulteten har genomförts flera avhandlingsprojekt. Dessa berör inre utlänningskontroll i polisarbete (Lundberg & Hydén 2004), skolan i det mångkulturella samhälle (Ljungberg 2005), tandhygienisters arbete i det mångkulturella samhället (Cuadra 2005, i samarbete med Odontologiska fakulteten), etnicitet i äldreomsorgen (Lill 2007), etnisk mångfald i organisationer (Schölin 2007), antirasism (Malmsten 2007), utbildningens betydelse för arbetsmarknadsintegration (Dahlstedt 2009, Lic. avh.), socialdemokraternas och moderaternas bemötande av sverigedemokraterna (Kiiskinen & Saveljeff 2010), attityder rörande blandäktenskap i Sverige (Osanami Törngren 2011), transiterfarenheter bland personer från Afrika söder om Sahara i Istanbul (Suter 2012), andraspråksinlärning hos vuxna (Zachrisson 2014) samt om hur skapande i och genom kollaborativa processer förhåller sig till miljömässig och social hållbarhet (Seravalli 2014).

Andra exempel på tidigare forskning är bland annat projekt om asyl, exempelvis ett om hur barnets bästa uttrycks i utlänningslagstiftning och asylbeslut i de nordiska länderna (Barnets bästa i nordiska asylprocesser, 2009-2010).

Återvändande är ett annat tema, där det finns två projekt. Ett av dessa hade som syfte att skapa en bättre kunskap kring påtvingad återvändande migration ”för att förbättra politiken i både Sverige och Europa kring återvändande, inklusive tiden i förvar” (Migrant’s experiences of forced return, 2014-2015). Studien tog sin utgångspunkt i migranternas perspektiv och berörde frågor om mänskliga rättigheter. I ett annat projekt undersöktes frivilligt återvändande, med fokus på återvändande till Irak där målsättningen var att ”dokumentera vilken roll återetableringsstödet kan spela vad gäller hållbarheten i det återvändande som sker självmant eller på frivillig basis från Sverige till Irak” (Återetableringsstödet roll för hållbart återvändande: Migranternas erfarenheter av självmant och frivilligt återvändande till Irak, 2014-2015).

Vidarebosättning har analyserats i två projekt. Det ena projektet handlade om att nå bättre kunskap om vidarebosattas arbetsmarknadsintegration, bland annat etablering på arbetsmarknad för olika grupper av vidarebosatta flyktingar och eventuella skillnader mellan

---

⁵ Några exempel – av många – på publikationer är B. Fryklund & T. Peterson (1989) ”Vi mot dom”: Det dubbla främlingskapet i Sjöbo; B. Petersson (2006) Stories about strangers: Swedish media constructions of socio-cultural risk; A. Svensson (1992) Ungrare i folkhemmet: Svensk flyktingpolitik i det kalla krigets skugga.

vidarebosatta och andra nyanlända flyktingars integration på arbetsmarknaden (Vidarebosatta flyktingars arbetsmarknadsintegration i Sverige, 2008-2010). Det andra projektet fokuserade på etablering i bred mening, bland annat undersöktes sociala nätverks roll för integration. Studien hade tre delar. Den första tog fasta på förhållanden före vidarebosättning medan den andra delen fokuserade på sociala nätverk, dess organisering, bevarande och betydelse för integration. I en tredje del undersöktes mobilitetsmönster inom och utanför Sveriges gränser (Before and after – new perspectives on resettled refugees' integration process, 2013-2015).

Det finns ett projekt som ser till vad som påverkat internationella studenter vid Malmö högskola att söka sig ut i världen som internationella studenter. Studien visar att en del av studenterna i själva verket har flyktinskäl, men av olika anledningar har de lämnat sitt ursprungsland som internationella studenter istället för som flyktingar.

Arbetsmarknadsintegration har studerats i flera projekt. En del av dessa tar fasta på situationen för flyktingar mer specifikt, bland annat ett Norface-projekt som jämförde situationen i Kanada och Sverige (Labour market integration of refugees in Sweden and Canada, 2009-2013). Den förändrade regleringen av arbetskraftsinvandring i Sverige har följts upp i ett projekt (Uppföljning av lagen om arbetskraftsinvandring, 2013-2014). Exempel på andra projekt med fokus på integration är bland annat ett projekt som fokuserade på lokala integrationsprojekt i Malmö (Unite Europe, 2011-2014) och ett projekt som undersökte förhållandet mellan policyer som rör personers tillträde till staten och integration (Promoting sustainable integration policies, 2009-2011).

Det finns också studier av föreställningar om invandrare i samhället, bland annat ett mindre projekt med fokus på en mindre stad i Slovakien, och flera projekt som rör den samtida högerpopulismen i Europa med särskild fokus på situationen i Norden. I projektet "Kampen om folket – den skandinaviska nynationalismen" (2008-2010) jämfördes nynationalistiska partier i de skandinaviska staterna och i ett annat projekt låg fokus på de fyra nordiska länderna (National-populist parties in Sweden, Denmark, Norway and Finland, 2013-2015). Detta projekt utfördes i samarbete med forskare i de andra nordiska länderna. Vid fakulteten finns också forskning om hatbrott, bland annat ett större projekt om orsaker till och konsekvenser av hatbrott med fokus på situationen i Skåne (Hate Crime in Skåne – causes, consequences and support initiatives, 2011-2015). Projektet baserades på såväl kvantitativa som kvalitativa metoder.

Andra forskningsprojekt har handlat om identitet och materiell kultur i förhållande till migration, närmare bestämt att uppmärksamma den "bas som tingen i sig har för att manifesteras

och förändra migranternas kulturella fält” (Ting i transnationella liv: Migranter och materiella praktiker, 2011-2013). Syftet i projektet var att ”studera transnationell materiell praxis; vad migranter faktiskt gör med tingen och hur det får ett genomslag i deras vardag och självförståelse”.

Inom ramen för Kaukasusstudier har bland annat internflyktingar i området uppmärksammats liksom migration av tjerkeser samt frågor om identitet och diaspora. Inom forskning kopplat till medier och kommunikation har det funnits ett projekt om krig och minnen av krig. Projektet hade inte något tydligt fokus på migration eller flykt, men detta fanns ändå med som en viktig del i projektets innehåll (Memory and Mediation, 2008–2011).

Det finns ett projekt om hur museers representationer av migration och mångfald gestaltar sig och uppfattas. Detta bygger initialt på ett internationellt samarbete som senare ledde fram till ett externfinansierat projekt. Studien är kvalitativ och baserar sig på dels intervjuer med lärare, elever och museiintendenter, dels observationer av pågående utställningar och dokumentstudier (Att lära om migration och mångfald, 2013–2015).

Internationalisering av högre utbildning har fokuserats i ett projekt där europeiska och nationella policyer, institutionella strategier i Malmö och Roskilde undersökts. Studien inkluderade också en fokus på akademikers vardagsliv (2011-2013).

När det gäller forskning om migration och urbanitet märks bland annat ett projekt där etablering på bostadsmarknad för flyktingar och flyktingars hemlöshet undersöktes (Housing market establishment by refugees and homelessness among refugees, 2008-2009). I ett annat projekt låg fokus på urbant våld med syftet att ”bidra med innovativa teoretiska perspektiv på studiet av våldet i staden, både i diskurs och i praktik, och kring vilket en mångfald av omtvistade identiteter skapas. Projektet studerar de roller som dessa identiteter spelar i produktionen och reproduktionen av en etniskt, genus- och socialt fragmenterad stad” (Att utforska urbant våld – studie av rum, makt och social hållbarhet, 2007-2010). Ytterligare ett projekt har rört uppväxtvillkor för unga kvinnor i socialt utsatta områden i Malmö (Att växa upp i lokala rum – om unga kvinnors möjligheter och hinder att ta plats, 2012-2014). Syftet i projektet var att ”analysera de unga kvinnornas situation ur ett brett samhällsligt perspektiv, som inkluderar analyser av underliggande maktrelationer. Ett vidare mål är att projektet, genom att belysa de unga kvinnornas röster och erfarenheter, ska bidra med värdefulla kunskaper för både praktik och teori om hållbara sociala relationer i stadsutveckling”. Ännu ett projekt inom detta område handlar om mötesplatser i staden och konfrontationer med ’det oväntade’ (Mötesplatser i staden

- lokaliseringens betydelse för rörelsemönster, integration och sociala möten i det offentliga rummet, 2009–2013).

Bland **pågående forskningsprojekt** märks flera avhandlingsprojekt inom ramen för NMOG och MUSA, bland annat ett avhandlingsprojekt om den informella bostadsmarknaden som tar fasta på situationen för asylsökande och delvis personer som befinner sig i en papperslös situation (Herbert), ett projekt som rör barn och familjer i papperslös situation i Birmingham och Malmö (Lind), och ett avhandlingsprojekt som ser till frågor om rättigheter och politiska ställningstaganden rörande ”EU-migranter” (Persdotter). Ett annat projekt handlar om bolivianska kvinnors migration till Spanien och kopplingar mellan globalisering, familj och maktförhållanden (Jerve Ramsøy). Ytterligare exempel på avhandlingsprojekt är politisk aktivism i Malmö där grupper och nätverk som jobbar med frågor kring antirasism, migranternas rättigheter, och klasskamp uppmärksammas i förhållande till förändringar av staden (Hansen), ett projekt om ”gränsskap” (*borderscape*) och papperslöshet (Tsoni) samt ett om förståelse av olika aspekter av migration genom diskurser och materiella ting (Keshavarz). Styrningsrationalitet och arbetsmarknadsprojekt (McGlenn), migration och entreprenörskap (Andersson) och migrationspolitik och arbetsmarknad (Emilsson) är även detta exempel på avhandlingsteman.

Bland andra pågående projekt märks exempelvis ett forskningsprojekt som handlar om att ”förstå hur offentligt finansierad konstnärlig verksamhet förhåller sig till samtida styrningspraktiker i Malmö. Genom att utveckla en innovativ forskningsdesign baserad på aktör-nätverksteori och studiet av styrningsmentaliteter (*Governmentality Studies*) syftar projektet till att empiriskt kartlägga de aktörs-nätverk som ingår i den offentligt finansierade konstvärlden i Malmö” (Art and Governmentalization: Actor-Networks and Urban Governance in the City of Malmö, Sweden, 2015-2017).

Ett pågående projekt med bäring på migration och urbanitet rör bostadsfrågor och stadsutveckling (Critical Urban Sustainability Hub, CRUSH, 2014-2018). Syftet i projektet är att ”undersöka institutionella ramar och förutsättningar för bostadsstyrning i relation till aktörer, sociala rörelser och boende i en kollaborativ forskningsprocess”.

Bland pågående forskning märks också projekt som rör papperslöshet. Ett av dessa rör barns rättighetsanspråk (Undocumented children’s rights claims. A multidisciplinary project on agency and contradictions between different levels of regulations and practice that reveals undocumented children’s human rights, 2013-2016). I detta projekt studeras barns aktörskap i situationer av papperslöshet genom fältarbete, bland annat genom en jämförelse mellan

Birmingham och Malmö. Projektet inkluderar också studier av tillgång till rättigheter för personer i papperslös situation i Storbritannien och Sverige liksom olika teoretiska sätt att förstå rättighetsanspråk och politisk handling.

Andra pågående projekt är bland annat ett som handlar om migration till Kina (Shanghai) med särskild fokus på europeiska migranter (Skilled migration to globalising China, 2014-2017). Ett annat projekt rör internationella läkare i Region Skåne och frågor om balans mellan liv och arbete (The well being of highly skilled migrants: The case of international physicians balancing work and migrant life in Skåne, 2015). Ytterligare exempel på pågående forskning är projekt som rör integration, bland annat en pilotstudie av lokal integration i Lindesnes i Norge som fokuserar på gemensamma aktiviteter och hur personer upplever bland annat kontakter och kommunikation över olika slags skillnader i en lokal kontext.

Inom ramen för det pågående projektet 'Living Archives', som handlar om hur offentliga arkiv omvandlas och hur de kan utvecklas med den ökade digitaliseringen, finns delprojekt som har relevans för denna inventering. Delprojektet '*Woman making history. Rewriting the history of immigrant women in Malmö*' använder sig av en kollaborativ metod och sätter fokus på hur invandrarkvinnors historia i Malmö kan berättas. Projektet har inte något uttalat fokus på flyktingar men många har denna erfarenhet. Dessutom, i samband med att stadsarkivet har fått i uppdrag att jobba för integrationen av nyanlända, har ett samarbete med Malmö högskola inom ramen för Living Archives inletts kring detta. Projektet heter *Newcomer archives – Prototyping urban co-archiving practices for capturing and sharing Malmö* och syftar till att involvera unga nyanlända i dokumentationen av här-och-nu i Malmö ur deras perspektiv (Living Archives, 2013–2016)

Ett forskningsprojekt som precis påbörjats, finansierat via AMIF, är ett projekt som rör tillgång till rättslig information för migranter (INFORM). Projektet kommer att pågå mellan 2016 och 2018. Ett annat projekt som precis påbörjats rör mottaganderegimer av flyktingar i Grekland, Italien och Malta (The Social Life of the Reception Regime: Human rights, dignity and hospitality on irregular migrant maritime routes into the EU, 2016-2019). Projektet fokuserar på mottagande med fokus på räddning, mottagandecenter (hotspots) och mottagande eller avvisning i de tre länderna. Projektet är etnografiskt och genomförs på flera platser i de tre länderna. Interaktionen mellan migranter, myndighetsföreträdare och personer som arbetar i frivilligorganisationer står i fokus för studien. Ytterligare ett nystartat projekt rör integration av flyktingar i EU-länder (National Integration Evaluation Mechanism, 2015-2020) och rör bland

annat jämförelse av policy samt utvärdering av dess effekter. I projektet ingår också att bygga upp internetverktyg som kan vara av praktisk betydelse för utveckling av integrationspolicier.

När det gäller **framtida forskning** finns några inlämnade forskningsansökningar, bland annat till Riksbanken om muséer och migration och till VR om internationella studenter som flyktingar. Det finns också ansökningar inlämnade på högskolan för medfinansiering, bland annat en pilotstudie som rör mobil språkinläring där tanken är att senare gå vidare med ansökan till KK-stiftelsen. Detta projekt handlar om att ”utveckla och optimera digitalt forskningsbaserat språkstöd i svenska som andraspråk”. Projektet är en samverkan mellan SPS och TS fokuserat på att utveckla en webbaserad miljö och appar för språkinläring. Bland planerade ansökningar märks ansökan om programstöd från Forte inom MIM och en ansökan om forskningsplattform, där US kommer att delta, med fokusera på boende och social rättvisa (HOUSE, housing, urban renewal, sustainability and equality).

Bland framtida forskningsidéer nämner flertalet forskare intresse för att bygga vidare på existerande forskning, exempelvis om vidarebosättning, återvändande, papperslöshet, migration bland högutbildade personer, internationella studenter som flyktingar, med flera projekt. I vissa fall är ansökningar på gång, även med fakultetsöverskridande samarbete. I övrigt har bland annat nämnts intresse för forskning som fokuserar på statslöshet, volontärers roll och civilsamhällets funktion, hamnstäder och utvecklande av öppna förhållningssätt till människor som kommer från olika delar av världen. Flera forskare menar att högskolan bör vidga sin forskning geografiskt till att omfatta studier både av, inom och utanför Europa.

Hälsa och samhälle

På fakulteten Hälsa och samhälle finns det fyra institutioner. Migrationsforskning med inriktning mot flyktingar finns i huvudsak på Institutionen för socialt arbete (ISA) och Institutionen för vårdvetenskap (IV), men även i viss grad på Institutionen för kriminologi. Vid Institutionen för biomedicin har vi inte kunnat identifiera någon forskning av relevans för denna inventering. De forskare som håller på med migrationsforskning är i viss grad knutna till Centrum för sexologi och sexualitetsstudier (CSS), en högskoleövergripande centrumbildning och/eller fakultetens forskningsplattform Social utsatthet och socialt arbete (SUSA).

Bland **tidigare forskning** märks särskilt studier om migration kopplat till hälsa. Forskning om migrations- och flyktingrelaterade frågor har varit kopplad till specifika verksamheter, t ex. tandvården, familjerådgivningen, psykiatrin, barnhälsovården eller äldreomsorgen. Den har

även varit kopplad till specifika grupper av individer, t ex. (ensamkommande) barn, barnfamiljer eller äldre, men även papperslösa, liksom till specifika sociala problem som exempelvis hedersproblematik och transaktionssex.

Det finns ett projekt med fokus på ”utomeuropeiska familjers upplevelse av mötet med barnhälsovården i Sverige”, mer specifikt fokuserad på barnhälsovård i Region Skåne (Families with a migration background and the experience of the Child Health Care in Sweden, 2015). Ett annat projekt har rört frågor om risker för hjärtinfarkt (Utländsk födda kvinnor och fysisk aktivitet, vikt/övervikt och kunskaper om risk för hjärtinfarkt, 2012-2013). Andra exempel omfattar bland annat en studie baserad på enkäter utdelade på BVC om användning av antibiotika hos nyfödda. En annan studie har handlat om äldre demenssjuka och den betydelse medicinska clownen kan ha för människors interaktion och bearbetning av sitt eget liv. Studien baserades på en jämförelse mellan två äldreboenden, ett i Osby och ett i Rosengård.

Även psykiatrisk vård har undersökts i ett projekt, närmare bestämt möten mellan bland annat arbetsterapeuter och patienter med bakgrund i Mellanöstern (Culture, occupation and occupational therapy in mental care context, 2007-2011). Andra projekt inom detta fält är ett projekt som studerat ”hur vårdpersonal och vårdtagare konstruerar klass, genus och etnicitet i äldreomsorgen”. Syftet i projektet var att belysa vardagsdynamiken mellan vårdpersonalen (Klass, genus och etnicitet i vårdarbete, 2012-2013). Ett projekt har rört frågor om upplevelser av vård och önskemål om kulturspecifik vård (Mångfald i staden – kultur, etnicitet och religion och drömmar om vård och omsorg, 2009-2010). Det har även funnits projekt om hur socialarbetare hanterar den så kallade hedersproblematiken och kopplat till CSS har det funnits projekt om migration och transaktionssex (Transactional sex-relationer i Sverige, en studie om sexuella relationer som strategi i en migrationssituation, 2006-2011). Det har även funnits studier om manlighet kopplat till migration och religion samt en pilotstudie om islamisk familjerådgivning som i viss grad berör flyktingområdet.

Inom forskningsfältet finns också MILSA (Stödplattform för migration och hälsa, 2013-2015) som syftar till att ”fördjupa kunskaperna om hälsans betydelse för nyanlända flyktingars möjligheter till integration” och ett projekt som handlat om nyanländas hälsa för att kunna möta behov hos nyanlända och utveckla ”nya hälsofrämjande insatser” (Kartläggning av nyanländas hälsa, 2014-2015). Båda dessa projekt är finansierade av europeiska flyktingfonden och har medfinansierats av MIM. I samarbete med MIM har också skett en utveckling av MIPEX (Migration Integration Policy Index) med dimensioner rörande hälsopolicyer. Detta finns tillgängligt för Sverige sedan 2015.

Bland tidigare forskning märks även flera projekt som rör papperslöshet och rätten till vård och socialt stöd. Ett projekt inom detta fält har handlat om att beskriva och analysera regleringen när det gäller tillgång till vård i EU-länder (Health Care in NowHereland – Improving Services for Undocumented Migrants in the EU, 2008-2011). Ett annat projekt har fokuserat på Region Skånes beslut att ge rätt till subventionerad vård för personer i en papperslös situation (Tillgång till vård för irreguljära migranter i Region Skåne, 2008-2010). I ett tredje projekt studerades implementering av regler och policyer rörande rätten till hälsa för irreguljära migranter och betydelsen av professionsetik, de ”kärnvärden utifrån vilka vårdens professioner relaterar till irreguljära migranter och gör sina överväganden samt låter vägleda sina beslut” (Tillgång till vård för irreguljära migranter – kärnvärden i konflikt och förändring, 2010-2013).

Vid fakulteten har det även funnits avhandlingsarbeten med koppling till flyktingfrågor. Ett sådant avhandlingsarbete handlar om användningen av förebyggande mödravård i Sverige och hur denna skiljer sig beroende på födelseland (Ny 2007). Två avhandlingsarbeten handlar om psykiatri i det mångkulturella samhället; ett om psykisk ohälsa och underutnyttjandet av psykiatrisk hälsovård i mångkulturella samhällskontexter (Ingvarsdotter 2011), och ett om de utmaningar kulturell mångfald ställer psykiatri inför (Pooremamali 2012). Ytterligare en hälsoinriktad avhandling är en studie av hälsoskolan och handlar om preventiva hälsoåtgärder inom ramen för flyktingmottagandet utifrån deltagarnas perspektiv. Empirin bygger på frågeformulär för självskattning av hälsorelaterad livskvalitet samt sömn och återhämtning och intervjuer med i huvudsak arabisk- och somalisktalande personer. (Eriksson-Sjöo 2012, Lic. avh.). Ett lite annat fokus har en avhandling om jämför vilken hälsovård irreguljära migranter efterfrågar i Sverige och Holland (Baghir-Zada 2009). Slutligen finns det en avhandling som undersöker vilken roll invandrarorganisationer spelar för invandrare i Sverige och Italien (Scaramuzzino 2012).

När det gäller **pågående forskning** finns det bland annat två avhandlingsprojekt. Ett med fokus på den sociala konstruktionen av ensamkommande barn (Being done as unaccompanied refugee children. A study on how children in need of protection are being constructed and refugee children’s experiences of migration policies, 2012-2017). Barns aktörskap är centralt i projektet som lutar sig mot etnografisk metod; det beaktar erfarenheter hos barn och unga med syfte att förstå deras vardagsliv (Djampour). Det andra avhandlingsprojekt handlar om hur ’erkännande’ kan implementeras i praktiken, det vill säga, hur man skapar en vi-känsla i skolan (Halilovic).

I ett till det förstnämnda avhandlingsprojektet angränsande forskningsprojekt ligger fokus på aktörskap hos ensamkommande och hur de ”reflekterar över sitt vardagsliv och

handlingsutrymme i en värld med såväl öppna som slutna gränser” (Ensamkommande flyktingbarn: Aktörskap och nätverk i en hypersammansatt värld, 2014-2016). Med öppna gränser menas i projektet den ”sammansättning av världen som blir möjlig genom olika former av kommunikationsmedier (framför allt internet) och en globaliserad populärkultur”. Det senare möjliggör för barn att upprätthålla kontakter oavsett var man befinner sig i världen.

I ett annat projekt fokuseras på hur ”föreställningar om kultur, etnicitet, kön och ålder förhandlas både i rättegångens konversationspraktiker och rättsliga dokument” (Förhandlingar i rätten och likhet inför lagen: En etnografisk studie av hur kultur, etnicitet, kön och ålder förhandlas under rättegångar som rör gatukriminalitet, 2013-2015).

Ett projekt handlar om betydelsen av etniska relationer i socionomutbildningen. Projektets utgångspunkt är att demografiska förändringar lett till förändrade förutsättningar för socionomutbildningen i Sverige och den fråga som studeras är huruvida socionomutbildningen har följt med i dessa förändringar (Etniska relationer i socialt arbete. En studie av styrdokument, undervisning och studenterfarenheter inom socionomutbildningen, 2014-2016).

Bland de pågående projekten finns även två mindre studier som på olika sätt handlar om boenden för ensamkommande flyktingbarn. Ett sätter fokus på hjälprelationen så som denna ser ut inom de boenden som ungdomarna finns på. Studien närmar sig detta både utifrån de vuxnas och ungdomars perspektiv. Utgångspunkt för studien är att ”hjelprelationens kvalitéer spelar en överordnad roll i hjälpprocesser och är en viktig förutsättning för all hjälp överhuvudtaget skall kunna ges. Det andra projektet handlar om släktplaceringar av ensamkommande flyktingbarn. Det sätter fokus på EBO-barnen och hur de upplever placeringen och uppföljningen av denna. Empiri insamlas genom dagböcker och analysen sätter fokus på hur ungdomarna mår och hur de beskriver sina nätverk. Överlag sätter studien fokus på ett kunskapsområde som socialsekreterarna efterfrågar. (Båda dessa studier är finansierade genom Migrationens utmaningar).

Det finns en studie om barn och ungas delaktighet (inklusive personer med flyktingbakgrund) i vård och omsorg. Studien sätter fokus på hur människor som invandrat till Sverige bemöts och vilket stöd man får och inte får. Resultaten visar att familjer inte vet vart de ska vända sig, hur de kan ta sig fram inom den administrativa strukturen. Studien ser även till hur kulturaliserade förklaringar inverkar och i vad mån hälsokommunikatörer kan vara en hjälp.

Det finns också pågående forskning som anknyter till temat om papperslösa och vård, närmare bestämt bland papperslösa "EU-migranter". Projektet fokuserar på sjuksköterskors erfarenheter av att arbeta inom frivillignätverket med att ge vård för denna grupp.

Bland de områden som pekas ut som relevanta för **framtida forskning** finns bland annat fördjupande studier utifrån de pågående pilotstudierna om placeringar i släktinghem, både hur ensamkommande som placeras i familjehem upplever placeringen och uppföljningen av denna, och hur socialsekreterare hanterar frågor som rör familjehem. Andra områden handlar om mer forskning kring mottagandet av flyktingar, barnfamiljer och äldre identifieras som relevanta grupper. Frågor om hur olika generaliserade föreställningar (myter) inverkar på etableringen hos invandrade personer i Sverige lyfts fram, frågorna rör både myter hos de grupper som invandrat och de som är bofasta om 'de andra'. Andra frågor handlar mer om arbetsmarknadsintegration och om hur nyanlända implicit och explicit styrs in i särskilda yrkeskategorier av de professionella som de möter i arbetsmarknadsintegrerande organisationer. Forskare nämner också behovet av praktisk forskning om papperslösa romer och hälso- och sjukvård för att förbättra tillgång till vård. Projektansökan har nyligen lämnats till AMIF för en vidareutveckling av MILSA (MILSA 2.0) och några olika ansökningar är inskickade/på gång till de nationella forskningsråden.

Lärande och samhälle

Den forskning som bedrivs inom fakulteten Lärande och samhälle finns vid sex institutioner och kan grovt delas mellan utbildningsvetenskap och idrottsvetenskap. Idrottsvetenskap finns i huvudsak vid Institutionen för idrottsvetenskap medan utbildningsvetenskap återfinns vid de övriga institutionerna. Som forskningsområde har utbildningsvetenskap i huvudsak koppling till lärarutbildnings olika ämnesområden, exempelvis språk, naturkunskap och historia, men det finns även mer samhällsvetenskapliga ansatser och/eller humaniora. Forskningen inom idrottsvetenskap har koppling till den verksamhet som bedrivs inom och av idrottsföreningar. I det följande beskriver vi först forskningen inom utbildningsvetenskap och därefter inom idrottsvetenskap.

Ett centralt studieområde för utbildningsvetenskap handlar om vilka lärarstrategier som behövs för att möta elever som är nyanlända (didaktikens vad-hur-varför). Bland tidigare och pågående forskning märks den forskning som bedrivits inom och/eller i relation till historieämnet, språk och naturvetenskap. Bland **tidigare forskning** finns ett projekt om tvåspråkighet i skolan (Olika

modeller för tvåspråkig undervisning på arabiska och svenska – förutsättningar och konsekvenser, 2006–2010). Projektet syftar till att över tid studera språk och kunskapsutveckling hos elever som erhåller tvåspråkig undervisning och relatera denna till hur undervisningen är organiserad. Det finns även ett pågående projekt om historieundervisningen i det globaliserade samhället (Historieundervisningens processer i det mångkulturella samhället, 2010–2017). Studien har fokus på ämnesinnehåll, lärarens roll och elevens erfarenheter. Inom språkdidaktik finns studier om hur olika förhållningssätt till flerspråkighet i klassrummet inverkar på elevernas lärande. Translanguaging, som sätter fokus på olika sätt att kommunicera, är här ett centralt begrepp. Bland tidigare forskning finns även ett projekt som jämför mottagandet av nyanlända elever i skolan i Kanada och Sverige.

Bland tidigare forskning finns det studier som sätter fokus på ojämlikhet. Ett projekt handlar om jämlikhet i skolan (Equalities and Education in Europe: Explanations and Excuses for inequality (EPASI), 2009–2010). Projektet behandlar hur minoritetsgrupper missgynnas i utbildning. Fokus ligger på olika minoritetsgrupper utifrån bland annat religion, språk, funktionshinder, kön, klass, etnicitet, nationell minoritet. Analyserna ser bland annat till hur myndigheter definierar grupper och hur de har agerat i relation till olika grupper, och hur olika gruppers delaktighet såg ut. Forskare har även haft bredare forskningsfokus såsom boendesegregation ur ett historiskt perspektiv.

Bland tidigare forskning finns även avhandlingsprojekt. En avhandling behandlar om några unga kvinnor som flydde till Sverige i tonåren och deras möte med den svenska skolan. Avhandlingen har huvudsakligt fokus på kvinnornas upplevelser (Cederberg 2006). Ett likande, men mer avgränsat perspektiv, har en licentiat avhandling som handlar om hur invandrarelever som går i skolan i utsatta bostadsområden erfar sin möjlighet att lära sig matematik (Svensson 2014). En avhandling handlar om föräldramedverkan i skolor i invandrartäta områden (Bouakaz 2007). En annan är mer didaktiskt inriktad och studerar identitetsformering i skolan med fokus på historieämnet (Lozic 2010). Ytterligare ett avhandlingsprojekt av relevans här handlar om språkanvändning i NO-ämnena (Kouns 2011 Lic. avh. och 2014 Dok. avh.).

Bland **pågående forskning** märks två avhandlingsprojekt. Ett projekt är en etnografisk studie av nyanlända i NO-undervisning där frågor om vilka språkliga resurser hos elever som beaktas. I studien diskuteras också hur ämnet transformeras genom språkanvändning. Studien tar avstamp i begreppet ”translanguage” (Karlsson). Det finns även ett avhandlingsprojekt om positioneringar inom hiphopkulturen mellan Latinamerika och Sverige som knyter an till migration (Lindholm).

Bland pågående forskning finns även projekt som rör barn och skolan, till exempel ett projekt om undervisningsaktiviteter och språkinläring. Detta är ett tvärvetenskapligt projekt som fokuserar på språklärare och ämneslärare för barn i årskurs 7-9. Projektet finansieras av VR och är ett samarbete mellan Malmö högskola och Göteborgs universitet.

Gällande **framtida forskning** inom utbildningsvetenskap finns det en stark efterfrågan om forskning gällande nyanlända i förskoleverksamheten. Det finns i princip ingen forskning alls på detta område vilket har konsekvenser både för praktiken och för utbildningens forskningsanknytning. Det finns ansökningar på gång om tillhörighet och särskiljande utifrån barns och ungas perspektiv. Flera medarbetare har varit inblandade i att ta fram ett kartläggningmaterial till skolverket. Det är ett material för pedagogisk kartläggning av nyanlända barns kunskaper och erfarenheter, och det omfattar även kunskaper och erfarenheter som barnen skaffat sig på annat sätt än genom skola. Flera forskare pekar på behov av forskning som följer upp hur detta material används och vilka konsekvenserna av det är.

Inom idrottsvetenskap är forskning med ett explicit fokus på flyktingar väldigt begränsat. I den mån dessa frågor berörs, är det istället integration som brukar stå i fokus. Det finns forskning om hur idrottsföreningar (sports clubs) kan förstås som ett redskap för på integration. Medan det finns ett generaliserat antagande om att idrott verkar integrerande så visar många studier hur idrotten i sitt förkroppsligande är kulturellt betingat och kan verka uteslutande. **Tidigare forskningen** har omfattat både den idrottsliga aktiviteten och det som händer i omklädningsrummen och både i idrottsföreningar och i samband med idrott i skolan. Bland tidigare projekt finns ett om elitidrott (Elitidrott och etnisk mångfald, 2009–2010).

Bland **pågående studier** finns ett nytt projekt som syftar till att ta fram ett utbildningsmaterial till idrottsföreningar som de kan använda i sitt arbete för integrationen av nyanlända. Projektet är ett samarbete mellan idrottsvetenskap och MIM. Det finns även en studie om projekt som syftar till att stimulera nyanlända att idka friluftsliv. Empiriskt fokus för studien ligger på handläggarna i verksamheten. Studien är ett licentiat avhandlingsprojekt och finansieras genom MILSA (Fabri). Bland pågående projekt märks även ett större projekt om idrott och socialt entreprenörskap (Idrott och socialt entreprenörskap, 2014–2016, även KIOSK – en utvärdering, 2014–2016). Projektet har fokus på ett antal idrottsföreningar och visar hur några av dessa i sin verksamhet kan verka för integrationen av nyanlända. Centralt i resultaten är att det inte nödvändigtvis är de verksamheter som har som explicit mål att vara integrationsprojekt som har bäst effekt, utan de som drivs av ett socialt patos och förmår att välkomna alla.

När det gäller **framtida forskning** så lyfts rasism i sport fram som ett viktigt område. Det finns väldigt få studier om detta i Sverige. Det handlar även om att kritiskt granska idrottsverksamheter i Sverige och hur dessa kan verka både inkluderande och exkluderande. Angående forskningsmetodologi, understryker forskare vikten av av-koloniserade metodologier, dvs. att forskningen görs tillsammans med lokala aktörer och i samarbete. Forskningsfokus bör ligga på vad som fungerar – inte enbart problematiserande forskning som pekar på och uppehåller sig vid det som inte fungerar.

Odontologiska fakulteten

Vid Odontologiska fakulteten kunde vi först inte identifiera någon forskning av relevans för denna inventering. Sökningen på publikationer i MUEP visar emellertid något annat, då det finns flera publikationer som rör tandhälsa registrerade. Vid samtal har också framkommit att det finns forskning som rör svårigheter och problem med åldersbestämningar. Bland planerad forskning märks en ansökan tillsammans med forskare vid Hälsa och samhälle om jämlik hälsa. Bland viktiga frågor att beforska nämns studier om vad som händer i processen att vara asylsökande när det gäller hälsa och kontakt med vården.

Teknik och samhälle

Vid fakulteten Teknik och samhälle har vi inte kunnat identifiera någon forskning av relevans för denna inventering.

Publikationer registrerade i MUEP

Denna del av inventeringen bygger på sökningar i MUEP. I våra sökningar har vi använt tjugosex sökord som har med migration och flyktingar att göra. Av de drygt åttatusen publikationer som finns i MUEP, fastnade initialt drygt femhundra publikationer i våra sökningar. Man kan därmed säga att ungefär en sextondel av alla Malmö högskolas publikationer – som finns registrerade i MUEP – verkar ha någonting med migration att göra.

I det följande kommer vi redovisa hur många publikationer det finns av valda publikationstyper och vilka sökord som ger träffar i dessa resultat mer kvantitativt i en tabell. Efter detta för vi en diskussion kring publikationerna. Syftet är här att ge en översiktlig bild av vad publikationerna handlar om och vi har avgränsat den till att främst lyfta fram vetenskapliga artiklar och böcker.

Andra publikationer behandlas tillsammans under en avslutande rubrik övriga publikationer. Avhandlingsarbeten har berörts tidigare i framställningen av forskningen under varje fakultet och de diskuteras inte här.

MUEP

Publikationerna i MUEP är kategoriserade i olika publikationstyper. När vi gjorde sökningar på de utvalda sökorden fick vi träffar på publikationer i arton olika publikationstyper. För denna inventering har vi valt att ta bort några kategorier och även att lägga samman vissa. Vi har eftersträvat att hålla inventeringen till forskning och forskningspublikationer.⁶

Sammantaget redovisar vi publikationerna kategoriserade i tio publikationstyper, dessa är (antal publikationer i parantes): Article, other scientific (54); Article, peer reviewed scientific (149); Book (45); Book chapter (111); Conference paper, other (22); Conference paper, peer reviewed (21); Doctoral thesis (14); Licentiate thesis (5); Other (27), samt Report (53). I dessa kategorier redovisar vi träffar för tjugofem sökord. Sökningen har omfattat ord i titel, nyckelord och abstrakt. Fulltexter har inte omfattats. Det ska också sägas att det finns vissa osäkerhetsfaktorer som rör inrapportering och klassificering i MUEP som kan ha viss betydelse men inte påverkar den mer allmänna bilden av forskningen på området.

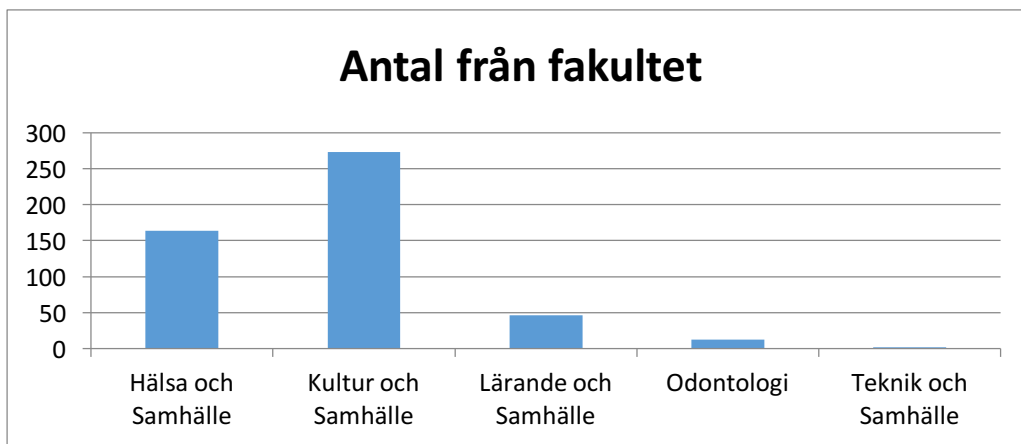
Antal publikationer efter fakultet, publikationstyp och sökord

Huvuddelen av publikationerna inom området migrationsforskning med inriktning på flyktingar är publicerade på fakulteten Kultur och samhälle (273), följt av Hälsa och samhälle (164) och Lärande och samhälle (46). På Odontologiska fakulteten (12) och Teknik och samhälle (2) finns enbart ett fåtal publikationer.

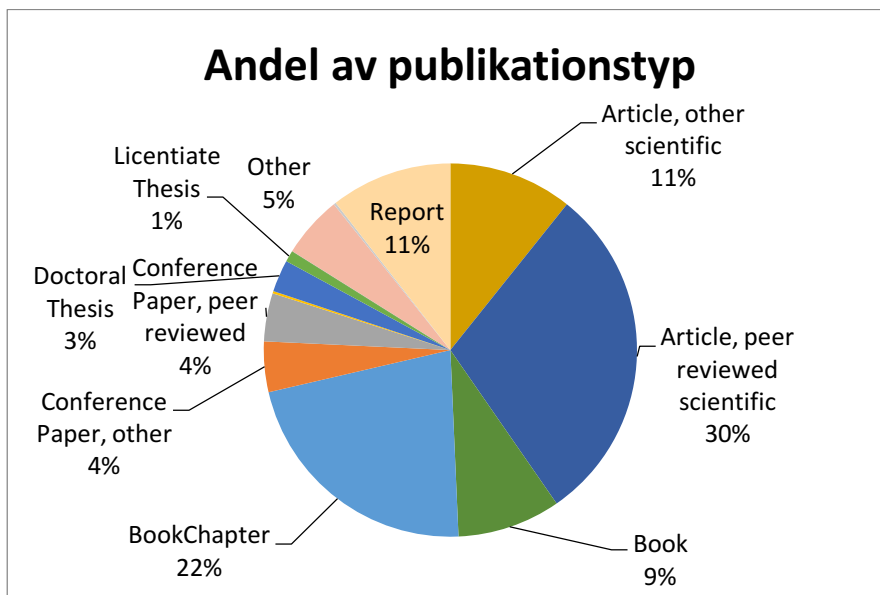
---

⁶ Vi har tagit bort kategorier för bokrecensioner (*Article, book review* och *Article, book review scientific*). Vi har även tagit bort en kategori (*Article, other*) som i huvudsak innehåller artiklar i dagspress och facktidskrifter och alltså inte kan betraktas som forskningspublikationer. Vi har även tagit bort en publiceringstyp som endast innehåller en publikation och uppenbart är felaktig (M2). En annan felaktig kategori (*Other journal*) med endast en publikation har lagts till böcker (*Books*). Vidare finns det ytterligare två felaktiga kategorier för artiklar (*Article, review* och *Article review peer-reviewed scientific*). Dessa innehåller var sin publikation som har lagts till kategorin *Article, peer reviewed scientific* istället. För konferenspresentationer finns det en kategori för posters. Denna innehåller endast en publikation och har lagts ihop med konferenspaper (*Conference paper, other*)

När vi ser till typen av publikation, är det tydligt att vetenskapligt granskade artiklar (*Article, peer review scientific*) är det vanligaste kategorin (30 procent). Därefter kommer bokkapitel och sedan andra vetenskapliga artiklar och rapporter på gemensam tredje plats.

När vi vänder blicken mot antal träffar per sökord, så är det Migrant*/Migration* (265/258, sammanlagt 523) och Immigrant*/Immigration* (154/64, sammanlagt 218) som får flest träffar. Detta är vad som är rimligt att förvänta sig. Flykting/Refugee får förvånansvärt få träffar. Nyanlända är ett begrepp som återkommande används i olika politiska diskurser och även inom

de lagar och regelverk som styr flera av de professioner vars utbildning finns på högskolan, t ex. lärare och socionomer. Mot denna bakgrund är det förvånande att Nyanlända endast får tio träff.

Publikations- typ											
Sökord	Article, other scientific	Article, peer reviewed scientific	Book	Book Chapter	Conference Paper, other	Conference Paper, peer reviewed	Doctoral Thesis	Licentiate Thesis	Other	Report	Summa
Antal publikationer	54	149	46	111	23	21	14	5	27	53	503
Asyl*	3	9	3	17	0	0	0	0	3	2	34
Emigra*	0	5	2	1	1	0	1	0	0	1	11
Ensamkommande*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Flykting*	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Immigrant*	20	66	11	12	8	7	7	4	10	9	154
Immigration*	17	15	8	13	1	0	2	0	4	4	64
Invandrare*	4	4	2	4	0	1	1	0	1	3	20
Invandring*	3	1	0	5	0	0	0	0	0	0	9
Irregular migra*	0	7	0	5	1	0	1	0	2	0	16
Kvotflykting*	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
Människosmuggl*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Migrant*	28	95	19	30	13	10	10	4	17	39	265
Migration*	34	63	35	64	15	12	6	2	12	15	258
Nyanlända	1	1	0	5	0	0	0	0	1	2	10
Papperslösa	0	1	0	5	0	0	1	0	0	0	7
Racis*	3	12	3	2	2	0	1	0	2	0	25
Rasis*	0	1	1	4	0	0	0	0	0	0	6
Refugee*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resettlement	0	1	2	1	0	0	0	0	1	0	5
Sans papier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trafficking*	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Transit migra*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Unaccompanied*	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	3
Undocumented migra*	1	1	0	2	0	0	1	0	0	28	33
Utvandr*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Medan tabellen ger viss information om vilka sökord som har relevans, så säger den inte så mycket om vad publikationerna egentligen handlar om. I det efterföljande avsnittet går vi in på detta.

Artiklar

Bland artiklar som är registrerade som "övriga vetenskapliga artiklar" (article, scientific other) finns en stor blandning av publikationer. En del har i andra fall registrerats som böcker i MUEP; det gäller bland annat *Current Themes in IMER Research*. Det finns också publikationer i populärvetenskapliga tidskrifter som andra forskare registrerat som "övriga". Sedan finns några publikationer i akademiska tidskrifter där dessa vid tillfället för publicering inte använde sig av sakkunniggranskning (peer-review) eller där den forskare som lagt in publikationen inte registrerat publikation som sakkunniggranskad. Bland de publikationer som är registrerade som "övriga vetenskapliga artiklar" och utgivna i akademiska tidskrifter kan nämnas en artikel i *Tidskrift för genusvetenskap* från 2007, och två artiklar i *Socialmedicinsk tidskrift* 2008 och 2011.

Bland artiklar som är publicerade i tidskrifter med sakkunniggranskning (peer-review) finns 149 antal registrerade i MUEP. Bland dessa märks bland annat forskning om representation av migration, bland annat i media men också med bäring på kulturella praktiker mer allmänt, integrationspolitik med särskilt fokus på arbetsmarknadsintegration, situationen för personer som befinner sig i en papperslös situation, frågor som rör hälsa och migration och forskning om skola och utbildning.

Flera artiklar rör hur utrikesfödda personer eller med invandrarbakgrund framställs i media och/eller i offentlig debatt, till exempel Rikke Andreassen (2007) "Ali viole et Peter sait aimer: le rôle des médias danois" (*Migrance, Une revue consacrée à l'histoire de l'immigration en France et en Europe*) och Ulrika Sjöberg & Ingegerd Rydin (2014) "Talk on the Media's Role in Creating Otherness and Exclusion : Discursive Identifications and Public (Dis)Connections" (*Nordic Journal of Migration Research*). Det finns flera studier som rör migration och kulturella uttryck. Ett sådant exempel är i litteratur, till exempel Magnus Nilsson (2010) "Swedish 'Immigrant Literature' and the Constuction of Ethnicity" (*Tijdschrift voor Skandinavistiek*), Berndt Clavier och Asko Kauppinen (2014) "Art for Integration: Political Rationalities and Technologies of Governmentalisation in the City of Malmö" (*Identities: Global Studies in Culture and Power*). Andra studier rör materiella aspekter av migranternas vardagsliv i

transnationell kontext, bland annat Maja Povrzanovic Frykman (2009) "Material Aspects of Transnational Social Fields: An Introduction" (*Dve domovini/Two Homelands*) och Maja Povrzanovic Frykman & Michael Humbracht (2013) "Making Palpable Connections: Objects in Migrants' Transnational Lives" (*Ethnologica Scandinavica*). Transnationalism beaktas också bland annat i Magnus Andersson "Multi-contextual lives: Transnational identifications under mediated conditions" (*European Journal of Cultural Studies*) och i Erica Righard & Paolo Boccagni (2015) "Mapping the theoretical foundations of the social work-migration nexus" (*Journal of Immigrant and Refugee Studies*). Betydelsen av kosmopolitism i en lokal kontext diskuteras bland annat i Maja Povrzanovic Frykman (2016) "Cosmopolitanism in situ: conjoining local and universal concerns in a Malmö neighbourhood" (*Identities: Global Studies in Culture and Power*).

Det finns flera artiklar som rör asylprocesser med särskild fokus på barn, exempelvis Anna Lundberg (2011) "The Best Interests of the Child Principle in Swedish Asylum Cases: The Marginalization of Children's Rights" (*Journal of Human Rights Practice*) och Lisa Ottosson & Anna Lundberg (2013) "People 'out of place'? Advocates' Negotiations on Children's Participation in the Asylum Application Process in Sweden" (*International Journal of Law, Policy and the Family*).

Det finns flera artiklar som rör integrationspolitik, bland annat om lokal integrationspolitik av Henrik Emilsson (2015) "A national turn of local integration policy: multilevel governance dynamics in Denmark and Sweden" (*Comparative Migration Studies*). Andra studier rör aktiveringspolitik och förhållningssätt när det gäller genus och "ras", exempelvis Agneta Hedblom (2008) "Differentiation and Diversity in practising public policy — hindrance or possibility?" (*Forum on Public Policy Online*). Flera artiklar rör arbetsmarknadsintegration, exempelvis Pieter Bevelander (2011) "The Employment Integration of Resettled Refugees, Asylum Claimants, and Family Reunion Migrants in Sweden" (*Refugee Survey Quarterly*). Andra exempel är Pieter Bevelander & Ravi Pendakur (2014) "The Labour market integration of refugee and family reunion immigrants: A comparison of outcomes in Canada and Sweden" (*Journal of Ethnic and Migration Studies*) och Maja Povrzanovic Frykman (2012) "Struggle for Recognition: Bosnian Refugees' Employment Experiences in Sweden" (*Refugee Survey Quarterly*).

Det finns flera artiklar som rör situationen för personer i en papperslös situation. Flera av dessa rör hälsa, bland annat när det gäller tillgång till rättigheter såsom Carin Björngren Cuadra (2012) "Right of access to health care for undocumented migrants in EU: a comparative study

of national policies (*European Journal of Public Health*) och de medicinska professionerna, exempelvis Carin Björngren Cuadra (2012) "Irregular migrants challenging policy hierarchies and health professions: the case of Sweden" (*Journal of Hospital Administration*). Artiklar finns också publicerade om socialtjänstens förhållande till personer i en papperslös situation, exempelvis Carin Björngren Cuadra & Annika Staaf (2012) "Public social services' encounters with irregular migrants in Sweden: amid values of social work and control of migration" (*European Journal of Social Work*). Andra artiklar inkluderar Russell King & Daniela DeBono (2013) "Irregular Migration and the Southern European Model' of Migration" (*Journal of Mediterranean Studies*) och Daniela DeBono (2013) "'Less than human': the detention of irregular migrants in Malta" (*Race and Class*).

Ett central tema är frågor om migration och hälsa och bland annat berörs frågor som rör mental hälsa, exempelvis Anna-Karin Ivert m. fl. (2011) "Pathways to child and adolescent psychiatric clinics: a multilevel study of the significance of ethnicity and neighbourhood social characteristics on source of referral" (*Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*). Andra exempel är Karin Ingvarsdotter m fl (2012) "Normal life crises and insanity; mental illness contextualized" (*European Journal of Social Work*) och Parvin Pooremamali m. fl. (2011) "An occupational therapy approach to the support of a young immigrant" (*International Journal of Qualitative Studies in Health Well-being*). Det finns också studier bland annat om journalföring och kulturell bakgrund (Kerstin Gebu, Elizabeth Åhsberg & Ania Willman (2007) "Nursing and medical documentation on patients' cultural background", *Journal of Clinical Nursing*) och mödravård (Pernilla Ny m. fl. (2007) "Middle Eastern Mothers in Sweden: Their Experiences of the Maternal Health", *Reproductive Health*). Ytterligare exempel på artiklar när det handlar om migration och hälsa är studier av graviditet, till exempel Birgitta Essén, Pauline Binder & Sara Johnsdotter (2011) "An anthropological analysis of the perspectives of Somali women in the West and their obstetric care providers on caesarean birth" (*Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*) och en artikel om självuppskattad hälsa och livskvalitet av Tina Eriksson-Sjöo (2012) "Quality of life and health promotion intervention: a follow up study among newly-arrived Arabic-speaking refugees in Malmö, Sweden" (*International Journal of Migration, Health and Social Care*). Andra exempel rör möte med och tillgång till hälso- och sjukvård, till exempel Margareta Popoola (2013) "The Romany voice on interaction with the health care system in Sweden" (*Ethnicity and Race in a Changing World*). Det finns också några artiklar som rör hälsa men hur ett historiskt perspektiv. Det gäller exempelvis Norma Montesino & Malin Thor (2009) "Migration och folkhälsa:

hälsovårdspolitiska bedömningar i den svenska flyktingmottagningen under 1940-talets första hälft” (*Historisk tidskrift*).

Medan vi inte funnit några forskningsprojekt på Odontologiska fakulteten med fokus på migration, så har flera forskare publicerat artiklar där migration är av betydelse. Det gäller bland annat Inger Wennhall m. fl. (2005) ”Caries-Preventive Effect of an Oral Health Program for Preschool Children in A Low Socio-economic, Multicultural Area in Sweden: Results after one Year” (*Acta Odontologica Scandinavica*), Karin Ridell m fl. (2007) “Background factors associated with endodontic treatment due to caries” (*Acta Odontologica Scandinavica*) och Susanne Brogårdh-Roth (2008) “Dental behavioural management problems and dental caries prevalence in 3- to 6-year-old Swedish children born preterm” (*International journal of paediatric dentistry*),

Några av de sakkunniggranskade artiklarna rör frågor som faller i ett kriminologiskt fält, bland annat studier av relationen mellan unga, social- och invandrarbakgrund och brott (Jonas Ring & Robert Svensson (2007) “Social class and criminality among young people: A study considering the effects of school achievement as a mediating factor on the basis of Swedish register and self-report data”, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*). Andra exempel är Lieven Pauwels & Robert Svensson (2011) “Exploring the relationship between offending and victimization: What is the role of risky lifestyles and low self-control? A test in two urban samples” (*European Journal on Criminal Policy and Research*).

Bland vetenskapliga artiklar med sakkunniggranskning som fokuserar på skola och utbildning är flera publicerade i tidskriften *Educare*, som ges ut av Malmö högskola.⁷ I denna finns bland annat publicerat Nanny Hartsmar, & Maria Sandström, Maria (2008) “The right of all to inclusion in the learning process: Second language learners working in a technology workshop” och Jonas Lindbäck och Ove Sernhede (2012) “Från förorten till innerstaden och tillbaka igen – gymnasieskolan, valfriheten och den segregerade staden”. Inom utbildningsfältet finns också artiklar publicerade i andra tidskrifter, exempelvis Margareta Cederberg & Nanny Hartsmar (2013) ”Some aspects of early school leaving in Sweden, Denmark, Norway and Finland” (*European Journal of Education*). Med bäring på utbildning är också studier av policyer när det rör utländska studenter, exempelvis Brigitte Suter & Michael Jandl (2008) “Train and Retain:

---

⁷ Se Educarens hemsida, länk: <https://www.mah.se/educare>

National and Regional Policies to Promote the Settlement of Foreign Graduates in Knowledge Economies” (*Journal of International Migration and Integration*).

Ytterligare exempel på forskningsområden där det finns publicerade artiklar är idrott, bland Torbjörn Andersson (2009) ”Immigrant teams in Sweden and the case of Assyriska FF” (*Soccer & Society*).

Artiklar finns också publicerade om religion och migration, bland annat Anne Sofie Roald (2014) ”The discourse of multiculturalism: an obstacle to cultural change?” (*Tidsskrift for Islamforskning*) och Magdalena Nordin (2007) ”Immigrant language groups in religious organisations” (*Nordic Journal of Religion and Society*). Ett annat område rör frågor om nationalism och högerpopulism, bland annat Anders Hellström & Peter Hervik (2013) ”Feeding the beast: nourishing nativist appeals in Sweden and Denmark” (*Journal of International Migration and Integration*).

Böcker

Som tidigare påpekats görs ingen skillnad i MUEP mellan monografier och antologier. Det finns vad vi kunnat se enbart ett fåtal monografier på området. Delvis kan detta resultat hänga samman med det sätt som publikationer registreras i MUEP. För att böcker ska dyka upp i de sökningar som gjorts krävs att sökord finns med i titel eller den som registrerat boken lagt till någon form av beskrivning av bokens innehåll. Det sker inte alltid och därför är det fullt möjligt att det finns fler böcker där migration är viktigt tema än de som kommit upp i våra sökningar. Exempel på monografier vi hittat är: Rikke Andreassen (2007) *Det er et yndigt land. Medier, minoriteter og danskhed* (Tiderne Skrifter), Malin Thor (2012) *Kibbutzer i Sverige: judiska lantbrukskollektiv i Sverige 1936-1946* (Judiska museet i Stockholm), Lisberg Jensen och Pernilla Ouis (2014) *Det gröna finrummet: etnicitet, friluftsliv och naturumgängets urbanisering* (Carlsson), Christina Johansson (2015) *Museums, Migration and Cultural Diversity: Swedish Museums in Tune with the Times?* (Studienverlag).

Det finns ett större antal redigerade volymer, bland annat Maja Povrzanovic Frykman (2001) *Beyond Integration: Challenges of Belonging in Diaspora and Exile* (Nordic Academic Press), Stefanie Mayer och Mikael Spång (2009) *Debating Migration: Political Discourses on Labor Immigration in Historical Perspective* (Studienverlag), Christiane Hintermann och Christina Johansson (2010) *Migration and Memory: Representations of Migration in Europe since 1960* (Studienverlag), Bo Petersson & Christina Johansson (2013) *IMER idag – aktuella perspektiv*

på internationell migration och etniska relationer (Liber), Philip Lalander & Bengt Svensson (2014) *Perspektiv på social utsatthet* (Studentlitteratur), Pelle Ehn, Elisabet Nilsson & Richard Topgaard (2014) *Making Futures. Marginal Notes on Innovation, Design, and Democracy* (MIT Press), Pieter Bevelander & Bo Petersson (2014) *Crisis and Migration: Implications of the Eurozone crisis for perceptions, politics, and policies of migration* (Nordic Academic Press), Norma Montesino & Erica Righard (2015) *Socialt arbete och migration* (Gleerups), Hans-Åke Persson, Bo Petersson & Cecilie Stokholm Banke (2015) *Playing the Second Fiddle? Contending Visions of Europe's Future Development*, Erica Righard, Magnus Johansson & Tapio Salonen *Social transformations in Scandinavian cities: Nordic perspectives on urban marginalization and social sustainability* (Nordic Academic Press).

Flera av de publikationer som är registrerade som böcker i MUEP är utgivna i serien *Current Themes in IMER Research*. Exempel är bland andra Pieter Bevelander och Don DeVoretz (2008), *The Economics of Citizenship*, en volym om asylsökande i Sverige redigerad av Björn Fryklund och Anna Lundberg (2009) *Asylsökande i Sverige – ett rättssäkert och värdigt mottagande för barn och vuxna*, Sofie Hydén (2010) *Brottsoffer i rättsprocessen. Har utländsk bakgrund betydelse?*, Sigrid Saveljeff (2011) *New questions and new answers: Strategies towards parties with radical right-wing populist profile*, Peter Hervik (2012) *The Danish Muhammad cartoon conflict*, Pieter Bevelander och Inge Dahlstedt (2012) *Sweden's Population Groups Originating from Developing Countries: Change and Integration*.

Andra publikationer utgivna av MIM som är registrerade som böcker är bland andra Anna Lundberg (2009) *Principen om barnets bästa*, Pieter Bevelander, Mirjam Hagström & Sofia Rönnqvist (2009) *Resettled and Included? The Employment Integration of Resettled Refugees in Sweden*, Daniela DeBono, Sofia Rönnqvist & Karin Magnusson (2015) *Humane and Dignified? Migrants' Experiences of Living in a 'State of Deportability' in Sweden* och Brigitte Suter & Karin Magnusson (2015) *Resettled and Connected? Social Networks in the Integration Process of Resettled Refugees*.

Övriga publikationer

Bland övriga publikationer finns ett relativt stort antal bokkapitel. Flera av dessa är kapitel i redigerade böcker som tagits upp under böcker ovan eller antologier som publicerats av forskare vid högskolan. Det finns dock en del publikationer av forskare i antologier som inte tagits upp tidigare. Detta är fallet när redaktörerna är personer som inte är verksamma vid högskolan. Som

exempel kan nämnas bidrag av högskolans forskare i redigerade volymer utgivna på internationella förlag, såsom kapitel i Nadjje Al-Ali & Khalid Koser (2002) *New Approaches to Migration? Transnational Communities and the Transformation of Home* (Routledge), Jamal Malik (2004) *Muslims in Europe. From Margin to Centre* (LIT), Andreas Ette & Thomas Faist (2007) *Europeanization of national policies and politics of immigration* (Palgrave), Marie-Benedicte Dembour & Tobias Kelly (2011) *Are Human Rights for Migrants. Critical Reflections on the Status of Irregular Migrants in Europe and the United States* (Routledge), Marko Valenta & Sabrina Ramet (2011) *The Bosnian Diaspora: Integration in Transnational Communities* (Ashgate), Magnus Dahlstedt & Anders Neergaard (2015) *International Migration and Ethnic Relations: Critical Perspectives* och Marco Martinelli (2015) *Multiculturalism and the Arts in European Cities* (Routledge).

I MUEP finns också registrerat konferensbidrag, 23 bidrag som inte är angivna som sakkunniggranskade och 21 som är angivna som granskade konferenspapper. Av innehållet att döma finns också ytterligare ett 20-tal konferensbidrag registrerade som annan (other) publikation. Det finns vidare ett 50-tal publikationer som är registrerade som rapporter. Huvuddelen av dessa är landrapporter inom projekt, bland annat ett projekt om hälsa för personer i en papperslös situation inom EU, forsknings- och utvecklingsrapporter inom högskolan och rapporter som publicerats av kommuner och myndigheter.

Avslutande kommentarer

På Malmö högskola finns det en omfattande migrationsforskning med inriktning mot flyktingar. Mycket av denna forskning tar sin utgångspunkt i migration som fenomen, vad som utmärker migration, dess orsaker och konsekvenser. I vissa delar av denna forskning står individers erfarenheter i fokus medan det i andra fall handlar om den rättsliga och institutionella regleringen av migration och dess konsekvenser. Mycket av forskningen sker utifrån kritiska perspektiv, exempelvis när det gäller rättslig och institutionell reglering. Andra delar av den existerande forskningen rör migration och särskilda teman, framförallt migration och hälsa och migration och utbildning (med fokus på skola). De senare formerna av forskning bedrivs framförallt på fakulteterna Lärande och samhälle (utbildning och skola) och Hälsa och samhälle (hälsa) medan huvuddelen av den forskning som rör migration som fenomen i vidare mening sker på fakulteten Kultur och samhälle.

Överlag utmärks forskningen av en fokus på migration till Europa med särskild betoning på migration till Sverige. Detta gäller särskilt analys av konsekvenser av migration såsom integration, exempelvis rörande skola och utbildning, hälso- och sjukvård och arbetsmarknad. En del av forskningen handlar om jämförelser mellan Sverige och andra länder i Europa och/eller Nordamerika. En stor del av forskningen har fokus på tillämpbar kunskap och en mindre del är teoriutvecklande. Malmö högskola har flera professionsutbildningar vilket på ett naturligt sätt sätter tillämpad kunskap i ljuset. Det är också så att Malmö högskola profilerat sig som en högskola som vill bidra till förändring och det finns många samarbeten, inte minst med Malmö stad, men även med andra aktörer. Detta innebär att en förhållandevis stor andel av forskningen framstår som fokuserad på tillämpad kunskap. Med detta sagt, vill vi understryka att forskningen framförallt präglas av en mångfald av forskningsansatser.

Ur forskningsstrategisk synpunkt är det intressant att notera att internt utlysta medel för skrivande av forskningsansökningar leder till extern finansiering av forskningsprojekt och att också satsningar på mindre projekt där högskolan samarbetar med andra aktörer har liknande effekter. Av särskild vikt att nämnas i detta sammanhang är Migrationens utmaningar där en rad av de projekt som finansierats inom detta samarbete mellan högskolan, Malmö stad och Region Skåne utgjort en grund för större forskningsprojekt där flera av dessa tilldelats medel av nationella forskningsfinansiärer som till exempel Vetenskapsrådet.

Forskningen utmärks av metodologisk och teoretisk pluralism. Forskningen utgår från skilda teoretiska perspektiv, lutar sig mot skilda empiriska källmaterial och använder sig av skilda metodologier. Dessa olika ingångar till området har sin naturliga förklaring i forskarnas olika disciplinära hemvister, och är både en tillgång och ett hinder för byggandet av starka forskningsmiljöer inom migrationsområdet på Malmö högskola. Till svårigheterna hör bland annat begreppsliga barriärer. Det som en kallar flykting, kallar en annan nyanländ eller ensamkommande. Detta är emellertid inte något nytt; migrationsstudier är ett i grunden flerdisciplinärt studieområde. Överlag måste de olika ingångarna till området betraktas som en central och viktig resurs. Denna inventering visar att forskare på olika delar av högskolan arbetar med liknande frågeställningar inom sina respektive disciplinära ämnesområden. Den visar också att det finns forskare som ställer skilda frågor men som har samma empiriska fokus. Med all sannolikhet finns det vinster med att bygga kontaktytor mellan dessa forskare, projekt och miljöer.

Referenser

Black, Richard (2001) "Fifty years of refugee studies. From theory to policy". I: *International Migration Review*. Nr. 1, ss. 57–78.

Chimni, Bhupinder Singh (2009) "The birth of a 'discipline'. From refugee to forced migration studies. I: *Journal of Refugee Studies*. Årg. 22, Nr. 1, ss. 11–29.

Chimni, Bhupinder Singh (1998) "The geopolitics of refugee studies. A view from the south. I: *Journal of Refugee Studies*. Årg. 11, Nr. 4, ss. 350–374.

Elie, Jérôme (2014) "Histories of refugee and forced migration studies". I: *The Oxford handbook of refugee and forced migration studies* edited by Elena Fiddan-Qasmiyeh, Gil Loescher & Nando Sigona. Oxford: Oxford University Press.

Eurostat (2016) *Eurostat Newsrelease*. 44/2016 – 4 March 2016.

Fiddan-Qasmiyeh, Elena, Gil Loescher & Nando Sigona. "Introduction. Refugee and forced migration studies in transition. I: *The Oxford handbook of refugee and forced migration studies* edited by Elena Fiddan-Qasmiyeh, Gil Loescher & Nando Sigona. Oxford: Oxford University Press.

Gibney, Matthew J. (2013) "Is deportation a form of forced migration?". I: *Refugee Survey Quarterly*. Årg. 32, Nr. 2, ss. 116–129.

Malkki, Liisa (1995) "Refugees and exile. From 'Refugee Studies' to the national order of things. I: *Annual Review of Anthropology*. Årg. 24, ss. 495–523.

Skran, Claudena & Carla N. Daughtry (2007) "The study of refugees before 'refugee studies'". I: *Refugee Survey Quarterly*. Årg. 26, Nr. 3, ss. 15–35.

UNHCR (2014) *UNHCR Statistical Yearbook 2014*. Geneva: UNHCR.

Namnlista över forskare som vi samtalat med i samband med inventering av flyktingforskning vid Malmö Högskola, februari och mars 2016

Aje Carlbom, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Anders Høg Hansen, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Anders Wigerfeldt, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Ane Kirkegaard, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Anna Lundberg, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Anna Wirstedt, Natur, miljö och samhälle (NMS), LS
 Annika Karlsson, Natur, miljö och samhälle (NMS), LS
 Annika Rosén, Barn–unga–samhälle (BUS), LS
 Asko Kauppinen, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Berndt Clavier, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Brigitte Suter, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Bo Petersson, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Carina Listerborn, Urbana Studier (US), KS
 Cecilia Axelsson-Yngvéus, Individ och samhälle (IS), LS
 Christina Johansson, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Daniela DeBono, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Despina Tzimoula, Barn–unga–samhälle (BUS), LS
 Elisabeth Mangrio, Institutionen för vårdvetenskap (IV), HS
 Elisabeth M. Nilsson, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Finnur Magnusson, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Gunilla Klingberg, Pedodonti, OD
 Henrik Emilsson, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Ingrid Runesson, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Ioanna Bunesco, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Jesper Fundberg, Idrottsvetenskap (IDV), LS
 Johan Norberg, Idrottsvetenskap (IDV), LS
 Karina Vamling, Institutionen för språkstudier (SPS), KS
 Kelly Knez, Idrottsvetenskap (IDV), LS
 Linda Lill, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Mahmoud Keshavarz, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Maja P. Frykman, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Marcus Herz, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Margareta Popoola, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Maria Hjortsjö, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Maria Hellström Reimer, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Maria Kouns, Kultur–språk–media (KSM), LS
 Martina Campart Cano, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Mats Greiff, Individ och samhälle (IS), LS
 Mujo Halilovic, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Nanny Hartsmar, Natur, miljö och samhälle (NMS), LS
 Oscar Hemer, Konst, kultur och kommunikation (K3), KS
 Per-Markku Ristilammi, Urbana Studier (US), KS
 Philip Lalander, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Pieter Bevelander, Globala Politiska Studier (GPS), KS
 Poursan Dampour, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
 Rehan Taha, Barn–unga–samhälle (BUS), LS
 Slobodan Zdravkovic, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS

Teresa Tomasevic, Institutionen för språkstudier (SPS), KS
Tomas Peterson, Idrottsvetenskap (IDV), LS
Tina Eriksson-Sjöo, Institutionen för socialt arbete (ISA), HS
Åse Piltz, Barn–unga–samhälle (BUS), LS

Lista över projekt i projektdatabasen inventeringen av flyktingforskning vid Malmö Högskola refererar till, februari och mars 2016

Art and Governmentalization: Actor-Networks and Urban Governance in the City of Malmö, Sweden, 2015-2017)

Att lära om migration och mångfald, 2013–2015

Att växa upp i lokala rum – om unga kvinnors möjligheter och hinder att ta plats, 2012-2014

Att utforska urbant våld – studie av rum, makt och social hållbarhet, 2007-2010

Barnets bästa i nordiska asylprocesser, 2009-2010

Before and after – new perspectives on resettled refugees' integration process, 2013-2015

Being done as unaccompanied refugee children. A study on how children in need of protection are being constructed and refugee children's experiences of migration policies, 2012–2017

Caucasus studies, a developing research area at IMER, 2008–2010

Critical Urban Sustainability Hub, CRUSH, 2014-2018

Culture, occupation and occupational therapy in mental care context, 2007-2011

Elitidrott och etnisk mångfald, 2009–2010

Etniska relationer i socialt arbete. En studie av styrdokument, undervisning och studentfarenheter inom socionomutbildningen, 2014-2016

Förhandlingar i rätten och likhet inför lagen: En etnografisk studie av hur kultur, etnicitet, kön och ålder förhandlas under rättegångar som rör gatukriminalitet, 2013–2015

Hate Crime in Skåne – causes, consequences and support initiatives, 2011-2015

Health Care in NowHereland – Improving Services for Undocumented Migrants in the EU, 2008-2011

Historieundervisningens processer i det mångkulturella samhället, 2010–2017

Housing market establishment by refugees and homelessness among refugees, 2008-2009

Idrott och socialt entreprenörskap, 2014–2016

IMHAd – Impact of Multicultural Health Advisors, 2009-2011

Kampen om folket – den skandinaviska nynationalismen, 2008-2010

Kartläggning av nyanländas hälsa, 2014-2015

KIOSK – en utvärdering, 2014–2016

Klass, genus och etnicitet i vårdarbete, 2012-2013

Labour market integration of refugees in Sweden and Canada, 2009-2013

Living Archives, 2013–2016

Memory and Mediation, 2008–2011

Migrant's experiences of forced return, 2014-2015

Mångfald i staden – kultur, etnicitet och religion och drömmar om vård och omsorg, 2009-2010

Mötesplatser i staden - lokaliseringens betydelse för rörelsemönster, integration och sociala möten i det offentliga rummet, 2009–2013

National Integration Evaluation Mechanism, 2015-2020

National-populist parties i Sweden, Denmark, Norway and Finland, 2013-2015

Olika modeller för tvåspråkig undervisning på arabiska och svenska – förutsättningar och konsekvenser, 2006–2010

Promoting sustainable integration policies, 2009-2011

Skilled migration to globalising China, 2014-2017

Stödplattform för migration och hälsa, 2013-2015

The Social Life of the Reception Regime: Human rights, dignity and hospitality on irregular migrant maritime routes into the EU, 2016-2019

The well being of highly skilled migrants: the case of international physicians balancing work and migrant life in Skåne, 2015

Tillgång till vård för irreguljära migranter i Region Skåne, 2008-2010

Tillgång till vård för irreguljära migranter – kärnvärden i konflikt och förändring, 2010-2013

Ting i transnationella liv: Migranter och materiella praktiker, 2011-2013

Undocumented children's rights claims. A multidisciplinary project on agency and contradictions between different levels of regulations and practice that reveals undocumented children's human rights, 2013-2016

Unite Europe, 2011-2014

Uppföljning av lagen om arbetskraftsinvandring, 2013–2014

Utländsk födda kvinnor och fysisk aktivitet, vikt/övervikt och kunskaper om risk för hjärtinfarkt, 2012-2013

Vidarebosatta flyktingars arbetsmarknadsintegration i Sverige, 2008-2010

Återetableringsstödet roll för hållbart återvändande: Migranternas erfarenheter av självmant och frivilligt återvändande till Irak, 2014-2015